

บทที่ 2

วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสหศึกษาจำนวน 4 แห่ง คือ

1. โรงเรียนปανεพันธ์วิทยา
2. โรงเรียนศรีวิกรม์
3. โรงเรียนพระโขนง
4. โรงเรียนวัดธาตุทอง

เพื่อให้ได้ตัวอย่างประชากรสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยวิธีสุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ เป็นเด็กวัยรุ่นอายุ 12-17 ปี จากครอบครัวชั้นกลางจำนวน 100 คน ชาย 50 คน หญิง 50 คน และจากครอบครัวชั้นต่ำจำนวน 100 คน ชาย 50 คน หญิง 50 คน รวมทั้งสิ้นใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้ คือแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตน ซึ่ง จูไรร์ทน์ เปรมันซ์เรีเยอร์¹ ได้แปลและดัดแปลงมาจากแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของ เพียส์ และ แฮร์ริส² (The Piers-Harris Children's Self-Concept Scale) โดยที่เมื่อแปล

¹จูไรร์ทน์ เปรมันซ์เรีเยอร์, เรื่องเดิม.

²Ellen V. Piers and Dale B. Harris, Manual for the Piers-Harris Children's Self-Concept Scale. (Counselor Recordings and Test; Nashville: Tennessee, 1969)

มาแล้วก็ยังคงรูปเดิมไว้ พร้อมกับได้นำมาหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบวัด โดยทำการวัดกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน และคำนวณโดยใช้สูตรของคูเคอร์-ริชาร์ดสัน 21 (Kuder-Richardson Formula 21) ได้ค่าความเชื่อถือได้ของแบบวัด .84

เพื่อความแน่ใจในการทำการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบวัดอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนสหศึกษา โดยนำมาทดสอบวัดกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโรจนเสรีวิทยา จำนวน 40 คน คำนวณโดยใช้สูตรของ คูเคอร์ - ริชาร์ดสัน 21 (Kuder-Richardson Formula 21) ได้ค่าความเชื่อถือได้ของแบบวัดที่สูงเช่นเดียวกัน คือ .87

แบบวัดซึ่งสร้างขึ้นโดย เพียร์ส และ แฮร์ริส (Piers and Harris) นี้ สร้างโดยอาศัยทฤษฎีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของ เจอร์ซิลด์ (Jersild) เป็นแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 8 ปี ถึงวัยรุ่นตอนปลาย ลักษณะแบบวัดเป็นข้อความ 80 ข้อความ ซึ่งแสดงลักษณะทางร่างกาย สุขภาพอนามัย บ้านและครอบครัว ความสนุกสนานในการพักผ่อนหย่อนใจ ความสามารถทางกีฬา และการเล่นต่าง ๆ ความสามารถทางการเรียน ทักษะติดต่อโรงเรียน ความสามารถพิเศษ ทักษะคติทางสังคม และความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับตนเอง บุคลิกลักษณะและความรู้สึกส่วนตัว ข้อความในแบบวัดเหล่านี้แบ่งออกได้เป็น 7 องค์ประกอบ ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบเหล่านี้มีจำนวนข้อความมากน้อยต่างกันไป และข้อความบางข้อความของแบบวัดยังจัดอยู่ในองค์ประกอบมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากข้อความเหล่านี้แสดงลักษณะตรงกันหลายองค์ประกอบ

ข้อความแต่ละข้อความของแบบวัด เป็นประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับตนเองทั้งในด้านดีและไม่ดี แต่ละข้อความมีคำตอบ 2 คำตอบ คือ จริง และไม่จริง ผู้ตอบแบบวัดจะต้องเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว คือถ้าข้อความตรงความเป็นจริงของผู้ตอบก็ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง จริง และข้อความใดไม่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบแบบวัดก็ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ไม่จริง

การให้คะแนน ให้คะแนนตามเกณฑ์ของแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง เพื่อส และ แฮริส (The Piers-Harris Children's Self-Concept Scale) คือคำตอบ ข้อใดที่แสดงว่าคุณคนนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนทางด้านดี ข้อนั้นจะได้คะแนน 1 คะแนน และคำตอบข้อใดที่แสดงว่าคุณคนนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนไปในด้านไม่ดี ข้อนั้นจะไม่ได คะแนน ข้อความทั้ง 80 ข้อความนี้เมื่อนำมาแยกจะประกอบด้วย 7 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 แสดงลักษณะทางด้านพฤติกรรม (Behavior) ประกอบด้วย ข้อความ 18 ข้อความ ตัวอย่างข้อความเหล่านี้ได้แก่ เวลาอยู่ที่โรงเรียนฉันประพฤติตน ไม่ดีเลย ฉันก่อเรื่องเดือดร้อนให้แก่ครอบครัว ฉันทำสิ่งที่ไม่ดีหลายอย่าง เวลาอยู่ที่ บ้านฉันประพฤติตนไม่ดีเลย เวลาอยู่ที่โรงเรียนฉันเป็นคนช่างฝัน ฉันชอบคอยหาเรื่อง ว่าพี่น้องของฉัน ฉันมักมีความยุ่งยากใจบ่อย ๆ ฉันมักมีเรื่องต่อสู้ทะเลาะวิวาทอยู่เสมอ ฯลฯ

องค์ประกอบที่ 2 แสดงลักษณะทางสภาพทางสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียน (Intellectual and School Status) ประกอบด้วยข้อความ 18 ข้อความ ตัวอย่าง ข้อความเหล่านี้ได้แก่ ฉันเป็นคนเก่ง ฉันรู้สึกประหม่าเมื่อครูเรียกให้ตอบ ไม่ค่อยมีคน นิยมฉัน เวลาอยู่ที่โรงเรียนฉันประพฤติตนเรียบร้อย ฉันมีความคิดดี ฉันเป็นสมาชิกที่ สำคัญคนหนึ่งในห้องเรียน ฉันเรียนหนังสือได้ดี ฉันรายงานหน้าชั้นได้ดี ฯลฯ

องค์ประกอบที่ 3 แสดงลักษณะทางรูปร่างลักษณะและคุณลักษณะ (Physical Appearance and Attributes) ประกอบด้วยข้อความ 12 ข้อความ ตัวอย่าง ข้อความเหล่านี้ได้แก่ ฉันยุ่งยากว่าคาญใจเรื่องรูปร่างหน้าตาของฉัน ฉันเป็นคนแข็งแรง ฉันเป็นสมาชิกที่สำคัญหนึ่งในชั้นเรียน ฉันมีนัยน์ตาสวย ฉันมีผมสวย เพื่อนร่วมชั้นเห็น ฉันเป็นคนมีความคิดดี ฉันเป็นคนหน้าตาดี ฉันอยากทำอะไรอยู่เรื่อย ๆ ฯลฯ

องค์ประกอบที่ 4 แสดงลักษณะทางความวิตกกังวล (Anxiety) ประกอบด้วย ข้อความ 12 ข้อความ ตัวอย่างข้อความเหล่านี้ได้แก่ ฉันรู้สึกประหม่าเมื่อครูเรียกให้ ตอบคำถาม ฉันรู้สึกวิตกเมื่อต้องสอบ ฉันมักยอมแพ้ง่าย ๆ ไม่วางจะทำอะไรก็ตาม ฉัน ประหม่า หงุดหงิด และตื่นเต้นง่าย ฉันกลัวเรื่องโน่นเรื่องนี่อยู่ตลอดเวลา ฉันรู้สึก

เหมือนถูกทอดทิ้ง ฉันหวาดกลัวบ่อย ๆ ฉันร้องไห้ง่าย ฯลฯ

หมายเหตุ : สำหรับองค์ประกอบนี้ผู้ได้คะแนนสูงจะเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลต่ำ

องค์ประกอบที่ 5 แสดงลักษณะทางความเป็นคนที่น่านิยม (Popularity) ประกอบด้วยข้อความ 12 ข้อความ ตัวอย่างข้อความเหล่านี้คือ เพื่อนร่วมชั้นเห็นฉันเป็นตัวตลก ฉันผูกมิตรกับคนอื่น ๆ ได้ยาก ไม่ค่อยมีคนนิยมฉัน เพื่อน ๆ ชอบความคึกขบของฉัน ฉันรู้สึกเหมือนถูกทอดทิ้ง ฉันมีเพื่อนมาก ผู้คนมักคอยหาเรื่องราวฉัน ฉันเป็นคนที่ไม่เหมือนคนอื่น ฯลฯ

องค์ประกอบที่ 6 แสดงลักษณะทางความสุขและความพอใจ (Happiness and Satisfaction) ประกอบด้วยข้อความ 9 ข้อความ ตัวอย่างข้อความเหล่านี้คือ ฉันเป็นคนมีความสุข ฉันยุ่งยากรำคาญใจเรื่องรูปร่างหน้าตาของฉัน ฉันเป็นคนโชคดี พ่อแม่มุ่งหวังในตัวของฉันมากเกินไป ฉันไม่อยากเหมือนใคร ฉันไม่มีความสุข ฉันเป็นคนราเริง ฯลฯ

องค์ประกอบที่ 7 แสดงลักษณะที่เป็นส่วนรวม (Total Scale Scores) ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 80 ข้อความ ของทั้ง 6 องค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น

การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบวัดที่เตรียมไว้แล้วไปวัดยังโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียนที่ใช้เป็นตัวแทนของเด็กวัยรุ่น หลังจากนั้นนำมาคัดเลือกโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มาจากครอบครัวชั้นกลางจำนวน 100 คน เป็นชาย 50 คน หญิง 50 คน และกลุ่มที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำจำนวน 100 คน เป็นชาย 50 คน หญิง 50 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 200 คน ตรวจและให้คะแนนโดยกำหนดคะแนนว่า ถ้าคำตอบข้อใดที่แสดงว่าคุณคนนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนทางด้านนี้ ข้อนั้นจะได้อะไร 1 คะแนน และถ้าคำตอบใดที่แสดงว่าคุณคนนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนไปในด้านไม่ดี ข้อนั้นจะไม่ให้คะแนน การตรวจแบ่งออกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ 7 องค์ประกอบ ซึ่งคะแนนเต็มของแต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

องค์ประกอบที่ 1	คะแนนเต็ม	18	คะแนน
องค์ประกอบที่ 2	คะแนนเต็ม	18	คะแนน
องค์ประกอบที่ 3	คะแนนเต็ม	12	คะแนน
องค์ประกอบที่ 4	คะแนนเต็ม	12	คะแนน
องค์ประกอบที่ 5	คะแนนเต็ม	12	คะแนน
องค์ประกอบที่ 6	คะแนนเต็ม	9	คะแนน
องค์ประกอบที่ 7	คะแนนเต็ม	80	คะแนน

นำคะแนนที่ได้ในแต่ละองค์ประกอบมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สูตรในการคำนวณหาค่าเฉลี่ยมีดังนี้³

$$\text{คะแนนเฉลี่ย } (\bar{X}) = \frac{\sum X}{N}$$

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคิดได้จากสูตร⁴

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - (\bar{X})^2}$$

หาความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับคนแยกตามองค์ประกอบทั้ง 7 องค์ประกอบ โดยเปรียบเทียบระหว่าง

1. เด็กวัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นกลางกับเด็กวัยรุ่นหญิงจากครอบครัวชั้นกลาง
2. เด็กวัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นต่ำกับเด็กวัยรุ่นหญิงจากครอบครัวชั้นต่ำ
3. เด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นกลางกับเด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นต่ำ

³Henry E. Garrett and R.S. Woodworth, Statistics in Psychology and Education (Bombay: Vakils, Feffer and Simons Private Ltd., 1969), p. 27.

⁴Ibid., p. 53.

การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้
การคำนวณหาอัตราส่วนวิกฤติ (Critical Ratio, C.R.) สูตรในการคำนวณมี
ดังนี้⁵

$$C.R. = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}}$$

การหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบวัดใช้สูตรของ คูเคอร์-ริชาร์ดสัน 21
(Kuder-Richardson Formula 21) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้⁶

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{M_t (n - M_t)}{n^2} \right]$$

⁵Ibid., p. 215.

⁶J.P. Guilford, Fundamental Statistics in Psychology and Education. (3rd ed; New York: McGraw-Hill Book Company, 1956), p. 455.